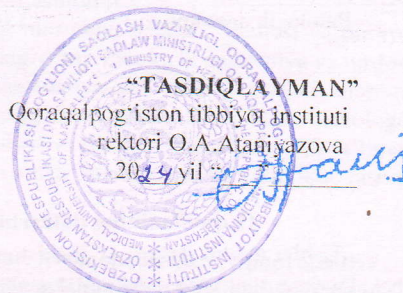

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVACIYA
VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

QORAQALPOG'ISTON TIBBIYOT INSTITUTI

Ro'yxatga olindi: № 130.24/4-16.09
2024 yil "12" 08

PATOLOGIK ANATOMIYA
MODUL DASTURI

Bilim sohasi: 900000 - Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot
Ta'lim sohasi: 910000 - Sog'liqni saqlash
Ta'lim yo'nalishi: 60910100 - Stomatologiya

NUKUS -2024

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	Kreditlar	
	2024/2025	III-IV	4	
Fan/modul turi	Ta'lim turi		Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	o'zbek, rus, qoraqalpog		2	
Fanning nomi	Auditoriya	Mustaqil	Laborat	Jami
	mashg'ulotlari (soat)	ta'lim (soat)	oriya mashg'ulotlari (soat)	yuklama (soat)
Patologik anatomiya	120	60	-	120

O'quv fanning dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni.

Ushbu modul dasturi O'zbekiston Respublikasi Davlat ta'lim standarti va bakalavriat ta'lim yo'nalishi malaka talablariga asoslangan holda tuzilgan. Ushbu dastur asosida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'qitish jarayoniga tadbiq etib, talabani nazariy ma'lumotidan boshlang'ich amaliy ko'nikmalarni bajarishga o'rnatib va o'rnatilgan ko'nikmalarni zamonaviy tibbiy texnologiyalar orqali klinik amaliyot bilan uyg'unlashtirgan holda mustaqil ravishda kasalliklarning etiologiya va patogenezini aniqlash uchun zamin yaratib beradi. Dasturning maqsad va vazifalarini yechimi yakunida talaba patologiya modulidan olgan bilim va amaliy ko'nikmalarni klinik amaliyotda uyg'unlashtirib, yetuk, raqobatbardosh, mustaqil klinik fikrlash qobiliyatiga ega bo'lgan umumiy amaliyot shifokori bo'lib shakllanadi.

Mazkur modulga o'quv rejadagi biologiya, odam anatomiyasi, normal fiziologiya, biokimyo, modullari nazariy zamin bo'lib xizmat qilsa, terapiya, kardiologiya, urologiya, ginekologiya va boshqa klinik modullarga patologiya moduli nazariy zamin bo'lib xizmat qiladi. Talaba patologiya modulini o'rganishda biologiya, gistologiya, genetika, normal fiziologiya, biokimyo va boshqa modullardan egallagan bilimlariga asoslanadi.

Ushbu namunaviy dastur modurning tarixi va rivojlanish tendensiyasi, istiqbolli masalalarini qamraydi, inson organizmida kasallikni rivojlanituvchi etiologik

O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni.

Ushbu modul dasturi O'zbekiston Respublikasi Davlat ta'lim standardi va bakalavriat ta'lim yo'nalishi malaka talablariga asoslangan holda tuzilgan. Ushbu dastur asosida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'qitish jarayoniga tadbir etib, talabani nazariy ma'lumotidan boshlang'ich amaliy ko'nikmalarni bajarishga o'rnatib va o'rnatilgan ko'nikmalarni zamonaviy tibbiy texnologiyalar orqali klinik amaliyot bilan uyg'unlashtirgan holda mustaqil ravishda kasalliklarning etiologiya va patogenezini aniqlash uchun zamin yaratib beradi. Dasturning maqsad va vazifalarini yechimi yakunida talaba patologiya modulidan olgan bilim va amaliy ko'nikmalarni klinik amaliyotda uyg'unlashtirib, yetuk, raqobatbardosh, mustaqil klinik fikrlash qobiliyatiga ega bo'lgan umumiy amaliyot shifokori bo'lib shakllanadi.

Mazkur modulga o'quv rejadagi biologiya, odam anatomiyasi, normal fiziologiya, biokimyo, modullari nazariy zamin bo'lib xizmat qilsa, terapiya, kardiologiya, urologiya, ginekologiya va boshqa klinik modullarga patologiya moduli nazariy zamin bo'lib xizmat qiladi. Talaba patologiya modulini o'rganishda biologiya, gistologiya, genetika, normal fiziologiya, biokimyo va boshqa modullardan egallagan bilimlariga asoslanadi.

Ushbu namunaviy dastur modulning tarixi va rivojlanish tendentsiyasi, istiqbolli masalalarini qamraydi, inson organizmida kasallikni rivojlantiruvchi etiologik

omillar, klassifikatsiyasi, ularning organizm bilan o'zaro munosabati, hamda bo'lg'usi umumiy amaliyot shifokorlarida kasallikning etiologik omillarini aniqlash, tashxis qo'yish va belgilarini asoslash uchun nazariy zamin yaratib beradi. shuningdek, talabalarda klinik fikrlash ko'nikmasini shakllantiradi.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

III semestr

I-mavzu. Patologiya (patologik anatomiya) fani maqsadi va uning vazifalari rivojlanish tarixi. Xujayra alteratsiyasi va distrofiyalar haqidagi umumiy ma'lumotlar.

Patologik anatomiya tarixi, uning mazmuni, usullari, vazifasi va tibbiyot fani hamda sog'liqni saqlash amaliyotidagi o'rni. Patologik anatomiya va turdosh soxalar orasidagi bog'liqlik. Patologik anatomiyaning nazariy asoslari, ularning tarixiy negizi. Patologik anatomiyaning rivojlanish bosqichlari. Patologik anatomik tadqiqotlarning ob'ektlari, usullari va darajasi. Kasallik haqida ta'limot. Etiologiya, patogenez, kompensator jarayonlar, morfogenez va kasalliklar tasnifi. Kasallikning biologik axamiyati.

2-mavzu. Aralash distrofiyalar. Xromoproteidlar, lipoproteidlar, nukleoproteidlar va minerallar almashinuvining buzilishi. Nekroz.

Aralash distrofiyalar. Xromoproteidlar almashinuvi buzilishi (endogen pigmentlar). Gемоглобинogen, proteinogen va lipidogen pigmentlar almashinuvi buzilishi. Gемосидероз. Порфирия. Липофусцинозlar.

3-mavzu. Yallig'lanish. Ekssudativ va produktiv yallig'lanish.

Yallig'lanish, umumiy ma'lumotlar. Etiologiyasi. O'tkir va surunkali yallig'lanish.

4-mavzu. Moslanish va o'rta o'rta to'ldirish jarayonlari.

Moslanish- filogenez, ontogenez, evolutsiya, irsiyat va funktsiya boshqarilishi.

5-mavzu. Og'iz bo'shlig'i shilliq qavati va yuz-jag' sistemasi

kasalliklari va rak oldi jarayonlari.
Og'iz shilliq qavati va tilning leykoplastiyasi, displaziyasi rak oldi jarayonlari. Leykoplastiya, kizil yassi tishay, abraziv prekanseroz

IV semestr

1. O'smalar. Epitelial va mezenchimal, melanin xosil qiluvchi to'qima nerv sistemasi

O'smalar. Umumiy ma'lumotlar. O'smaning tuzilishi, o'sma xujayralarining xususiyatlari, o'smalarining o'sishi. Xavfsiz va xavfli o'smalar. O'smalar morfogenezi, gistogenezi, o'smalar progressiyasi. O'smalarga nisbatan organizming immun reaksiyasi, o'smalar etiologiyasi. Tashifi va morfologiyasi.

2. -mavzu. Odontogen o'smalar va so'lak bezi o'smalari.

Yuz-jag' sohasi o'smalari epitelidagi rivojlangan – ameloblastoma, mezenximal – sementoma, odontoma, dentinoma, osteoblastoklastoma, osteoid-osteoma.

3-mavzu. Somatic patologiyada og'iz bo'shlig'idagi o'zgarishlar.

Yurak-qon tomir kasalliklari. Natijas olish organlari kasalliklari. Oshqozon-trakti kasalliklari. Jigar kasalliklari. Virusli va alkogolli gepatitlar. Buyrak kasalliklari. Endokrin kasalliklar.

4-mavzu. Yuqumli kasalliklar va shu infeksiyalarda og'iz bo'shlig'idagi o'zgarishlar.

Infeksiyon jarayonining umumiy ta'rifi. Virusli kasalliklar. Bolalar infeksiyalari. Qizamiq. Difteriya. Skarlatina. Meningokokkli infeksiya. Qorin tifi. Dizenteriya. Salmonellyoz.

5-mavzu. Genetik kasalliklar. Mutatsiyalar. Mendel buzilishlari.

Genetik kasalliklar. Mutatsiya. Genetik buzilishlar.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar.

III semestr

1. Patologik anatomiya faniga kirishi. Alliteratsiya. Parenximatov va stromal tomirlari distrofiyalari.
2. Aralash distrofiyalari. Endogen pigmentlar almashinuvi buzilishi.
3. Nekroz. Apoptoz. Nukleoproteidlar, mineralar almashinuvi buzilishining morfologiyasi. So'lak tosh kasalligi.
4. Arterial va venoz tulkonlik. Tromboz, emboliya, ishemiya.
5. Plazmatagiya. Staz. Qon ketish. Qon quyilishi.
6. O'tkir yallig'lanish. Eksudativ yallig'lanish.
7. Surunkali produktiv yallig'lanish. Proliferativ yallig'lanish turlari, morfologik belgilari, oqibatlar.
8. Granulematoz yallig'lanish. Granulematoz kasalliklar.
9. Og'iz boshlig'i shillik kavati va yuz-jag' sohasining yallig'lanishi

kasalliklari.
10. Immunopatologik jarayonlar - O'ta sezuvchanlik reaksiyalari. Autoimmun kasalliklar.

11. Immunopatologik jarayonlar - Immun tanqislik sindromlari. Amliodoz.
12. Moslanish va o'rin tuldirish jarayonlari.

IV semestr

1. Odontogen o'smalar va so'lak bezlarining o'smalari.
2. O'pkaning o'tkir yallig'lanishi va surunkali nospetsifik kasalliklari.

3. O'pka kasalliklarida og'iz bo'shlig'idagi o'zgarishlar.
4. Oshqozon-ichak kasalliklari va og'iz bo'shlig'idagi o'zgarishlar.
5. Endokrin kasalliklar haqida umumiy ma'lumotlar.
6. Infeksiyon kasalliklar va xavo tomchi-virusli infeksiyalar.
7. Havo-tomchi bakterial infeksiyalar va og'iz bo'shlig'idagi o'zgarishlar.
8. Ichak bakterial infeksiyalari va og'iz bo'shlig'idagi o'zgarishlar.
9. Sil. Zamburug'li infeksiyalar. Birilamchi va ikkilamchi sil, etiologiyasi va patogenez.
10. Sepsis. Odontogen sepsis. Jag' suyagi osteomielit, sekvestr kutisi morfologiyasi.

Laboratoriya ishlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatmalar

Fan bo'yicha laboratoriya ishlari namunaviy o'quv reja da tutilmagan.

Fan bo'yicha kurs ishi namunaviy o'quv reja da rejalashtirilmagan.

Kurs ishini tashkil etish bo'yicha uslubiy ko'rsatma

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar

Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzulari:

III semestr

1. Patologik anatomiyaning Uzbekistonda rivojlanishi. Maksadi va usullari. Nasliy lipidolalar. Xolesterolin va ularning efitlarining almashinuvi ining buzilishi, tomirlar aterosklerozi ining rivojlanish mexanizmi. Sfilimshiklanish.
2. Bolalarda xromoproteidlar almashinuvi ining buzilishi va kurinishi. Nasliy lipofussinoz.
3. Apoptoz. Usmu usishida apoptozning umi.

<ol style="list-style-type: none"> 4. Shtok. Vaskulitar. 5. Trombolebit. TEA. 6. Rinit. Laringit. Sinusit. 7. Gaymorit. Frontit. Osteomieli. 8. Vegenet granulematozi. Brucellioz. 9. Limfa tugunlarini patologik anatomiyasi. Birlamchi immunitankislik xolatlari. Aisgymer kasalligi.
IV SEMESTR <ol style="list-style-type: none"> 10. Suyak-mushak sistemasi kasalliklari. Suyak-mushak sistemasi metaplaziyasi. 11. Ekologiya patologiya. Radiatsion va ultrabinalsha nurlarining organizmga ta siri. 12. YUz terisining xavfsiz epitelial o'smalarining klinik klinik belgilari. 13. Labning raki. 14. Gamatoma. Abrikosov o'smasi. 15. MNS kasalliklari. 16. YUz va buyin terisining o'sma oldi jarayonlari. Ogiz boshligi shilliq qavatining leykoplakiyasi. 17. Adenolinfoma. Miksoma.
Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning shakllari: Patologik anatomiya moduli bo'yicha tavsiya etilayotgan mustaqil ishlar moduli tizimida turi xil shaklda amalga oshiriladi: – berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash; – modulning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish; – ilmiy maqola, anjumaniga ma'ruza tezislari tayyorlash; – vaziyatli va klinik muammolarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar yechish; – keys (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida case-study) yechish; – grafik organayzerlar ishlab chiqish va to'ldirish; – krossvorlar tuzish va yechish; – prezentatsiya va videonoliklar tayyorlash hamda mustaqil ish jarayonida keng qo'llash va h.k.
V. Ta'lim natijalari/ Kasbiy kompetencyalari. Talaba bilishi kerak: – berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash;

– modulning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish; – ilmiy maqola, anjumaniga ma'ruza tezislari tayyorlash; – vaziyatli va klinik muammolarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar yechish; – keys (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida case-study) yechish; – grafik organayzerlar ishlab chiqish va to'ldirish; – krossvorlar tuzish va yechish; – prezentatsiya va videonoliklar
VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari. <ul style="list-style-type: none"> • Ma'ruzalar • Interfaolpedagogik texnologiyalar • Seminarlar (test yechish, savol-javoblar) • Guruxlardashlash • Taqdimotlarni qilish • Individual loyiholar • Jamoabulishlash va himoya qilish uchun loyiholar
VII. Kreditlarni olish uchun talablar. Joriy, oral nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat buyicha topshiriqlarni muvaffaqiyatli topshirish Patologik anatomiya moduli bo'yicha kurs ishi moduli dasturida ko'zda tutilmagan. Modul bo'yicha talabalar bilimni nazorat qilish turlari va baholash mezonlari Patologik anatomiya moduli bo'yicha nazorat turlari va baholash mezonlari haqidagi ma'lumot modul bo'yicha birinchi mashg'ulotda talabalarga e'tlon qilinadi. Talabalarining modul bo'yicha o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlari o'tkaziladi: – joriy nazorat (JN); – oral nazorat (ON); – yakuniy nazorat (YAN) Modulga ajratilgan 6,0 kreditini talaba JN davomida yig'adi.

JORIY NAZORAT (JN)

Joriy nazoratda talabaning modul mavzulari bo'yicha bilim, amaliy ko'nikma va kompetensiyalarni egallash darajasini aniqlash va baholab borish ko'zda tutiladi. Patologik anatomiya moduli bo'yicha JN og'zaki, o'rgatuvchi-nazorat testlari, targatma materiallari bilan ishlash, vaziyatli masalalar, makro va mikopreparatlarni kurib ma'lumotlarini o'rganish, amaliy ko'nikmalarni qadamma-qadam bajarish, uga berilgan vazifalarni tekshirish va shu kabi boshqa shakllarda o'tkazilishi mumkin.

Baholashda talabaning bilim darajasi, amaliy mashg'ulot materiallarini o'zlashtirishi, nazariy material muhokamasida va ta'limning interaktiv usullarida ishtirokining faollik darajasi, shuningdek, amaliy bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasi, kompetensiyalarni egallash (ya'ni nazariy, analitik va amaliy yondoshuvlar) hisobga olinadi.

Har bir mashg'ulotda barcha talabalar baholanishi shart. Maksimal ball 100, o'tish ball 55 ball. Joriy nazoratda talabalar bilimi ta'lim modeliga asoslangan holda quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi: nazariy va amaliy qism (50:50).

Joriy nazorat uchun ajratilgan 6.0 kredit semestrlar bo'yicha quyidagicha taqsimlanadi:

4-semestr – 3,0 kredit

Joriy nazorat – 3,0 kredit;

Oraliq nazorat – 0 (o'tilishi majburiy)

5-semestr – 3,0 kredit

Joriy nazorat – 3,0 kredit;

YAKuniy nazorat – 0 (o'tilishi majburiy)

Talaba 4 semestrda belgilangan kreditlarni to'plagandan keyin semestr yakunida sinovli vazifani topshiradi va o'tish (saralash) ballidan o'tisagina keyingi semestrga o'tadi. Talaba belgilangan kreditlarni to'plagandan keyin semestr yakunida YAN (sinov)ga kiritiladi.

Joriy nazoratda saralash (o'tish) ballidan kam ball to'plagan va uzliq sabablarga ko'ra nazoratlarda qatnasha olmagan talabaga qayta topshirish uchun, navbatdagi shu nazorat turigacha, so'nggi joriy nazorat uchun

yakuniy nazoratgacha bo'lgan muddat beriladi.

Modul bo'yicha talaba reytingi quyidagicha aniqlanadi:

Bal	ECT	ECTS ning tarifi	Bax
1	S		0
86-100	A	«a1»- natija, minim al harolik lar bilan	5
		Modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tuzilim, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay uishi; mavzuning ishvariy qism savollariga to'liq va to'g'ri javob. Javob dastur me'yorida yuqori, qo'shimcha adabiyotlardan foydalangan holda yuqori sifarda va ijodiy yondoshgan holda berilgan.	
		Talaba mavzu muhokamasi, munozaralarda faol qatnashadi, o'zlar fikrini himoya qila biladi. Interfaol o'yinlarda faol va ijodiy qatnashadi- to'la turli materiallarni biladi va aytib bera uadi hamda toshavvurga ega bo'ladi.	
		laboratoriya ishlarni to'liq bojaradi, reaksiyalarni yozadi, kerakli xulosalarni chiqaradi.	
		modulning to'yanch tushunchalarini bilishi va uni qisqa vaqt ichida ilmiy va amaliy masalalarni echishda katta to'vog'li qo'llay uishi; amaliy rudalarikmalarni mustaqil ravishda to'liq bojara uishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi;	
		amaliy masalalarni qisqa, asoslangan va ratsional ravishda hol e'usbi;	
		modul dasturida tavsiya etilgan asosiy va qo'shimcha adabiyotlarni to'liq va chuqur o'zlashtirishi;	
		modul bo'yicha ishvariyalar, konsepsiyalar va	

81-85	B	<p>«juda yaxshi» olovad an yuqori natija, ayrim</p> <p>Yonalishlar mohiyatini anglash, o'g'irlarga tanqidiy baho berish va boshqa modullar ilmiy yutuqlarini qolay uishi;</p> <p>ishvaariy va amaliy mashg'ulotlarda sanamun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yuqori madaniyat darajasiga ega bo'lishi</p> <p>lozim;</p> <p>Modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay uishi;</p> <p>tolaba o'rganilayotgan mavzularni oloqadorligini bilish hamda materialni tavsiflay uish rudalarikmasiga ega bo'lishi bilan bittagalkda, berilgan savollarni bitta - bitalariga ologadorligini ochib bergan holda javob beradi, o'rganilayotgan ishvaariy bilimlarni amaliyot bilan bog'lay uadi va mustaqil mushohada qila uadi;</p> <p>bilim va rudalarikmalar mundarijinini tadbiq qila uish mahorati, yozib uish va eshlab qo'lish faoliyatini amalga oshradi, bilimlarni amaliyotda qolay uadi;</p> <p>tolaba mashg'ulotlarga toyyorlangan, dasturiy materiallarni biladi, mohiyatini tushunadi va toshavvurga ega.</p> <p>laboratoriya ichlarini bajaradi, reaksiyalarni yozadi, kerakli xulosalarni chiqaradi.</p> <p>o'zlar fikrini isbotlashda yoki boshqa ishvaariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta uishi;</p> <p>modulning toyanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qoyish hamda hol qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi</p>	4	Yaxshi
-------	---	--	---	--------

		<p>dorasida mustaqil hol qila uishi;</p> <p>amaliy rudalarikmalarni mustaqil ravishda to'liq bo'jara uishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ - huquqiy hujjalarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, uchalarbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emlikas) qolay uishi, bojarilgan ich natijalarini etarli darajada rosumiylashira umaganligi;</p> <p>modul dasturida tavsifa qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlarlashirishi;</p> <p>o'rganilayotgan modul bo'yicha ishvaariyalar, konsepsiyalar va yonalishlar mohiyatini anglay uishi va o'g'irlarga tanqidiy baho berichi ;</p> <p>ishvaariy va amaliy mashg'ulotlarda sanamun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bojarishda mosuvo yaxshi madaniyat darajasiga ega bo'lishi</p> <p>lozim;</p> <p>Modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay uishi, ammo bitta oz kamchiliklar bilan;</p> <p>o'zlar fikrini isbotlashda yoki boshqa ishvaariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta uishi;</p> <p>laboratoriya ichlarini bojaradi, reaksiyalarni yozadi, kerakli xulosalarni chiqaradi.</p> <p>o'zlar fikrini isbotlashda yoki boshqa ishvaariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta uishi;</p> <p>modulning to'yanich tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hol qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni</p>
71-80	C	<p>«yaxshi» olovad ha natija, sezilarli i hatolik lar bilan</p>

			<p>o'quv dasturi doirasida mustaqil hol qila uishi;</p> <p>amaliy rudalarikmalarni mustaqil ravishda bojlara uishi (sifati va belgilangan soni jihatidan) va kompetensiyalarni egallashi, ammo bitta oz kamchiliklar bilan;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ - huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, uchtalarbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emlikas) qollay uishi, bojariigan ich natijalarini etarli darajada rostinlyashitra umaganligi;</p> <p>modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlarlashitirishi;</p> <p>o'rganilayotgan modul boyicha ishvariayalar, konsepsiyalar va yonalishlar mohiyatini anglay uishi va o'g'itlarga tanqidly baho berichi ;</p> <p>ishvariay va amaliy mashg'ulotlarda sanamun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashitishi, guruhl muhokamalarda faol bolishi, vazifalarni bojarishda yaxshi darajaga ega bolishi lo im;</p>		
60-70	D	«qoni-gorli»-susi natija, qopol kamch i-liklar bilan	<p>Davlat ta'lim standartlari (tolablari) doirasida etarli bilim hajmiga ega bolishi;</p> <p>dastur doirasida tolik fikrlay umaydi, mohiyatini tushunadi, lekin toliq ogzaki yoki yozma javob bermaydi.</p> <p>mavzu boyicha savollarga javob berishda xatoliklarga yol qoyadi, aniq javob berolmaydi va javobini mantiqan asoslay umaydi.</p> <p>Laboratoriya ichlarini ogituvchi yordami bilan bojaradi, reaksivyalarni yozadi, kerakli xulosalarni etarli darajada chiqamaydi.</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus rudalarikmalarni namoyish qilishda qiyinalganda, modul boyicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>amaliy rudalarikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatidan) mustaqil ammo hatoliklar bilan toliq bojlara uishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil, ammo hatoliklar bilan egallashi;</p>	3	Qoniq arti

			<p>modulning umumiy tushunchalari boyicha qisman bilimiga ega bolishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hol etishda qollay uishi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hol etia uishi;</p> <p>oqlayotgan modul boyicha asosiy ishvariayalar, konsepsiyalar va yonalishlar mohiyatini anglashi, o'g'itlarga baho bera uishi;</p> <p>ishvariay va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashitishi, vazifalarni bojarishda etarli madaniyat darajasiga ega bolishi lozim;</p>		
55-59	E	«orta» - minin al natijag a teng	<p>Davlat ta'lim standartlari (tolablari) doirasida jamg'arnasitqarli bilim hajmiga ega bolishi;</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus rudalarikmalarni namoyish qilishda qiyinalganda va hatolarga yol qoyganda, modul boyicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>amaliy rudalarikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatidan) mustaqil emlikas va hatoliklar bilan toliq bojlara uishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil emlikas va hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>modulning umumiy tushunchalari boyicha qisman bilimiga ega bolishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hol etishda qollay uishi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hol etia uishi;</p> <p>oqlayotgan modul boyicha asosiy ishvariayalar, konsepsiyalar va yonalishlar mohiyatini anglashi, o'g'itlarga baho bera uishi;</p> <p>ishvariay va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashitishi, vazifalarni bojarishda etarli madaniyat darajasiga ega bolishi lo im;</p>		
31-54	FX	«qoni-gorli»-qorsiz »-minim al	<p>Davlat ta'lim standartlari (tolablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bolisa;</p> <p>mavzu boyicha aniq toshavvurga ega emlikas, ogzaki yoki yozma javob bera umaydi, mavzu boyicha tushuncha yopq laboratoriya ichlarini bojlara umaydi, reaksivyalarni yozzol-moydi.</p>	2	Qoniq arsis

	doraja- dagi bilim -larni ush uchun qoshi m-cha musta- qil o'zlar ashuris hi zarur	kerakli xulosalarni chiqarolmaydi ilmiy terminlarni iehlata umasa yoki javob berishda jiddiy maniqiy xatolarga yol qo'ysa; ishvaariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bojarish madaniyatining past dorajasiga ega bolsa;amaliy konikmalarga va kompetensiyalarga ega bolsa, o'zlar xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham togh'rtay umasa.	
0- 30	F «multo q jang'a masi - qorsiz »- toliq takroni y o'zlar ash- tirkehi lozim	Davlat ta'lim standartlari (tolablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bolsa; Laboratoriya ichini bojaraolmasa, reaksiyalarni yozish boyicha umuman tushunchaga bolsa ishvaariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bojarish madaniyatining past dorajasiga ega bolsa yoki umuman bojaramasa; amaliy konikmalarga va kompetensiyalarga ega bolsa, o'zlar xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham togh'rtay umasa.	

ORALIQ NAZORAT (ON)

ONda talaba tomonidan modulning bir necha mavzularni o'z ichiga olgan bo'limi yoki qismi bo'yicha bilim va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasi baholanadi.

Patologik anatomiya moduli bo'yicha bo'yicha ON semestrda bir marta

o'tkaziladi. ON ga JN bo'yicha tegishli kreditlarni to'plagan talabalar kiritiladi. ON kafedra majlisining qarori bilan yozma, og'zaki, OSI, yoki test (OSKE) shakllarida o'tkaziladi. ON da saralash bali (55 ball) yig'a olmagan talaba YAN (sinov) ga qo'yilmaydi.

uni	Oraliq nazoratni o'tkazish jarayoni kafedra mudiri tomonidan tuzilgan komissiya ishtirokida davriy ravishda o'rganib boriladi va o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda, oraliq nazorat natijalari bekor qilinadi va oraliq nazorat qayta o'tkaziladi. YAKUNIY NAZORAT (YAN) YAKuniy nazoratda talabaning bilim, ko'nikma va malakalari modulning umumiy mazmuni doirasida baxolanadi. YAN patologik anatomiya moduli bo'yicha o'quv mashg'ulotlari tugaganidan so'ng, 2 bosqichda o'tkaziladi. 1 bosqich: kafedrada OSI ko'rinishida. 2 bosqich: test markazida test sinovi shaklida o'tkaziladi. Modul bo'yicha JNga berilgan kreditlarni to'plagan va ONdan o'rgan talabaga YANDa ishtirok etish huquqi beriladi. YANDa saralash balini (55 ball) yig'a olmagan talaba YANDan o'tmagan va modulni o'tlashimagan deb hisoblanadi (JNda kreditini to'liq yig'gan bo'lsa ham). Ta'lim muassasasi rektorining buyrug'i bilan ichki nazorat va monitoring bo'limi rahbarligida tuzilgan komissiya ishtirokida yakuniy nazoratni o'tkazish jarayoni davriy ravishda o'rganib boriladi va uni o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda, yakuniy nazorat natijalari bekor qilinadi va yakuniy nazorat qayta o'tkaziladi. Kasalligi sababli yakuniy nazoratni topshira olmagan talabalarga fakultet dekani farmoniyishi asosida, o'qishni boshlaganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladi. Semestr yakunida yakuniy nazoratda saralash balidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi. Akademik qarzdor talabalarga semestr tugaganidan keyin qayta o'tlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. SHu muddat davomida modulni o'tlashtira olmagan talaba fakultet dekani tavsiyasiga ko'ra belgilangan tartibda rektorning buyrug'i bilan talabalar safidan chetlashtiriladi. Talaba nazorat natijalaridan norozi bo'lsa, modul bo'yicha nazorat turi
-----	--

natijalari e'lon qilingan vaqtdan boshlab bir kun mobaynida fakultet dekaniga ariza bilan murojaat etishi mumkin. Bunday holda fakultet dekani taqdimnomasiga ko'ra rektor buyrug'i bilan 3 (uch) a'zodan kam bo'lmagan tarkibda apellyatsiya komissiyasi tashkil etiladi. Apellyatsiya komissiyasi talabalarning arizalarini ko'rib chiqib, shu kunning o'zida xulosasini bildiradi. Baholashning o'raligan talablar asosida belgilangan muddatlarda o'tkazilishi hamda rasmiylashtirilishi fakultet dekani, katedra mudiri, o'quv bo'limi hamda ichki nazorat va monitoring bo'limi tomonidan nazorat qilinadi.

Asosiy adabiyotlar:

1. M.S. Abdullaxo'jaeva "Patologik anatomiya" / Darslik. 1-2-qism. I-olin shifitida. 2012.
2. M.S. Abdullaxo'jaeva "Patologicheskaya anatomiya". Uchebnik. 1-2-tom, rus. 2012.
3. Robbins and Cotran Pathologic Basis of Disease. Professional Edition, 9e (Robbins Pathology) 9th Edition. 2015.

Qo'shimcha adabiyotlar:

4. B.A. Magrupov «Umumiy patologiya» dan dars o'tish uchun o'quv qo'llanma. 2010 y.
5. M.A. Paltsev, N.M. Anichkov «Patologicheskaya anatomiya». Darslik. 1-tom, Obshiy kurs. M., 2001 g.
6. M.A. Paltsev, N.M. Anichkov «Patologicheskaya anatomiya». Darslik. 2-tom, Chastn. kurs. M., 2001 g.

Internet saytlari:

1. www.Patology.com.uz.
2. http://www.ziyoue.com.uz.
3. http://www.edu.uz
4. http://www.pedagog.uz
5. www.lex.uz
6. www.jma.uz

PATOLOGIK ANATOMIYA MODULIDAN

SILLABUS

To'liq nomi	Patologik anatomiya	Modul o'tilish davri:
Kodi:	Kredit hajmi: 4	3, 4 - semestr
	Shundan: 3 semestr-4 kredit	
	YalB - 0	
Talim yo'nalishi	60910100 - «Stomatologiya»	2.
Modulning davomiyligi		- bosqich bakalavrlari
O'quv soatlari hajmi:	Jami soat: Shuningdek: maruza amaliy mashg'ulot mustaqil talim	120 12 48 60

O'quv modulining statusi	Klinik oldi modullar bloki	
OTM nomi, manzili	Qorag'olpog'iston Tibbiyot Instituti, A. Dosmazarov ko'chasi 108.	
Kafedra nomi	Patologiya	
Mazkur kursning o'qituvchilari haqida ma'lumot	Lektorlar F.I.SH. Sultanov M.K. F.I.SH. Xakimov D.P. Japbarbergenova K.R. Sharibaev I.T.	E-mail:
Mashg'ulot vaqti va joyi	401 xona	
Modulning mazmuni	Modul dasturi O'zbekiston Respublikasi Davlat ta'lim standartlari va bakalavriat ta'lim yo'nalishi malaka talablariga asoslangan holda tuzilgan. Ushbu dastur asosida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'qitish jarayoniga tadbir etib, talabani nazariy ma'lumotidan boshlang'ich amaliy ko'nikmalarni bajarishga o'rgatib va o'rtirilgan ko'nikmalarni zamonaviy tibbiy texnologiyalar orqali klinik amaliyot bilan uyg'unlashtirgan holda mustaqil ravishda kasalliklarning etiologiya va patogenezini aniqlash uchun zamin yaratib beradi. Dasturning maqsad va vazifalarini echini yakunida talaba patologiya Modulidan olgan bilim va amaliy ko'nikmalarni klinik amaliyotda uyg'unlashtirib, etuk, rag'obatbardosh, mustaqil klinik fikrlash qobiliyatiga ega bo'lgan umumiy amaliyot shifokori bo'lib shakllanadi.	
Prerekvizitlar	Biologiya, gistologiya, normal anatomiya, normal fiziologiya fanlari nazariy qismi hisoblanadi.	
Postrekvizitlar	Patologik anatomiya moduli barcha klinik oldi va klinik modullari uchun nazariy zamin bo'lib xizmat qiladi.	

Modulning maqsadi	Kasalliklarning etiologiyasi, patomorfogenezi, anatomic-morfologik asoslari, va ularning struktura asoslarini shuningdek, klinik-anatomic tahlil uslublarini o'rgatish, gistologik preparatlarni identifikatsiya va interpretatsiya qilish ko'nikmalarini egallash, patologo-anatomic xizmatning vazifalari va amaliyotda qo'llanadigan usullar bilan tanishtirish. Patologo-anatomic bo'limlarda yuritiladigan tibbiy hujjatlar bilan tanishish. Autopsiya va biopsiya ahamiyatini bilish va diagnoz tuzishni o'rganish, o'lim haqidagi guvohnomani to'lg'azish, klinik-anatomic tahlilni o'tkazishdan iborat.
Modulning vazifalari	<p>-hujayra, to'qima va a'zolarning yoshga nisbatan o'zgarishlari va ularning turli ta'sirlarga nisbatan javob reaksiyalarini tug'ri talqin qila bilish;</p> <p>-kasallikning har bir bosqichidagi umumipatologik jarayonlar morfologiyasi, bir-biridan farqini va oqibatlarini o'rganish;</p> <p>-kasalliklar etiologiyasi, patomorfogenezi, tiklanish jarayonlarining struktura asoslari, kasallik oqibati, kechki asoratlari bilan tanishtirish, kasallik patomorfologiyani o'rgatish;</p> <p>-hujayra, to'qima va organlardagi kasalliklarda paydo bo'ladigan patomorfologik o'zgarishlarni klinik belgilari bilan solishtirib tahlil qilishni o'rganish;</p> <p>-patologik anatomiya tarixini, rivojlanish etaplarini, eng muhim usullari asoslarini o'rganish;</p> <p>- UASHda klinik fikrlashni chuqurlashtirish;</p> <p>- autopsiya usulini ahamiyati va o'tkazish tartibi bilan tanishtirish;</p> <p>- biopsiya usulini ahamiyati va uning turlari, vazifalari va o'tkazish tartibini o'rgatish;</p> <p>-klinik-anatomic tahlil qilishni o'rgatish va vrachlar xatolarini bilish.</p>
7	Fan dasturi Qorag'olpog'iston tibbiyot institutida ishlab chiqilgan va institutda muvofiqlashtiruvchi uslubiy kengashining 20 ____ yil ____ daqi ____ - soniy bayonimasi bilan maqullangan.

8	Fan modul uchun ma'sullar: Sh.I. Mamurov – Qoragalpog'iston tibbiyot instituti "Patologiya" kafedrasi mudiri, t.f.n. Japbarbergenova K.R– Qoragalpog'iston tibbiyot instituti "Patologiya" kafedra assistenti.
9	Taqrizchilar: R.R. Sabirov - QTI "Pediatriya va bolalar xirurgiyasi" kafedrasi mudiri, t.f.n. D.A. Erimbetov – RShT YIM Qoragalpog'iston filiali bo'lim mudiri, t.f.n.